

Маттео ПАТРОНЕ,
керівний директор
Європейського банку реконструкції та розвитку
в країнах Східної Європи та Кавказу

СТАНОВЛЕННЯ УСПІШНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ – НЕЗМІННИЙ ПРІОРИТЕТ

– Пане Патроне, перше запитання є найактуальнішим для України в нинішніх умовах. ЄБРР заявив про намір долучитися до відбудови України. Які основні проекти в цій сфері? Скільки коштів ЄБРР планує інвестувати?

– ЄБРР працює в Україні вже 30 років і є її найбільшим інституційним інвестором. Більшість наших проектів передбачає пряме та непряме інвестування в приватні компанії. Однак ми також відіграємо важливу роль у фінансуванні інфраструктури. До війни ЄБРР підтримував будівництво доріг, модернізування портів, закупівлю залізничних вагонів, проекти в енергетичній галузі, розвиток «зелених міст» і розбудовування логістики. Ці сфери потребуватимуть ще потужнішої підтримки протягом післявоєнного відновлення, і ЄБРР, безперечно, готовий допомогти. Наші інвестиції в Україні торік сягнули 1 млрд євро, і цьогоріч ми очікуємо такого ж показника незважаючи на війну. Дуже часто участь ЄБРР у деяких проектах заохочує приватних інвесторів вливати додаткові фінансові ресурси. Я переконаний, що ми відіграємо значну роль у відновленні України, і вірю, що наші акціонери будуть готові підтримати навіть збільшення інвестицій.

– Як війна вплинула на стратегічні плани співпраці між ЄБРР та Україною? Що нині стоїть на порядку денному, які пріоритети діяльності банку?

– Очевидно, що війна порушила звичний перебіг життя й економічну діяльність. Наш пріоритет незмінний: сприяти становленню успішної, стійкої та сучасної української економіки. Було зміщено лише короткостроковий акцент, оскільки ми прагнемо підтримати Україну в подоланні серйозних економічних потрясінь, яких вона нині зазнає через війну. Ми сподіваємося пом'якшити наслідки за допомогою відтермінування платежів, фінансування торгівлі, підтримання енергетичної та продовольчої безпеки, критичної інфраструктури та фармацевтичної промисловості, а також надання екстреної підтримки реформам. Станом на кінець червня ми загалом підписали угод на 650 млн євро за всіма пріоритетними напрямками. Зокрема, домовилися про кредитування Укренерго та Укрзалізниці для ліквідності операційних витрат, щоби ці компанії й надалі надавали життєво необхідні українцям послуги з освітлення та залізничних перевезень. Кредитування дістануть й агрокомпанії – для сталого виробництва продовольства в цей непростий час, а також фармацевтичні компанії, які безупинно рятують життя.

Також одразу після повномасштабного вторгнення ми запустили для України та інших країн, на які воно теж вплинуло, Програму забезпечення стійкості та засобів існування з початковим бюджетом у 2 млрд євро. Її спрямовано на надання екстреної підтримки, зокрема жінкам, дітям і людям похилого віку, переміщеним унаслідок кризи. Крім цих невідкладних потреб, ЄБРР, як і раніше, відданий своїм стратегічним пріоритетам: банк стабільно підтримує ініціативи «зеленої» економіки, цифровізації та рівності можливостей. Ми твердо віримо, що проекти, спрямовані на ці три сфери, підвищать конкурентоспроможність держав, у яких ми провадимо діяльність, посилять їхній потенціал і згуртують суспільство.

– *ЄБРР брав участь у конференції в Лугано на початку липня. На Вашу думку, які перспективи відкриває цей формат?*

– Конференція в Лугано стала чудовою нагодою підвищити поінформованість міжнародних партнерів України. Уряд держави продемонстрував їм свої цілеспрямовані зусилля, мобілізувавши всі внутрішні ресурси для підготовки амбітного плану відновлення. Це добрий початок, який допоможе набрати обертів та продовжити обговорення з основними донорами та інвесторами.

– *Частка проектів приватного сектору в портфелі ЄБРР сягає 40%. У якій галузі цього сектору інвестував банк? Чи була це здебільшого сільськогосподарська сфера?*

– Частка приватного сектору в сукупному обсязі інвестицій ЄБРР сягає 75%, хоч і становить усього 41% від поточного портфеля. Після 2014 року ЄБРР активно підтримував процеси фінансової та організаційної реструктуризації великих державних підприємств у сферах енергетики, транспорту та логістики. Наша участь допомогла їм досягнути до приватних

інвесторів на фінансових ринках, проте війна створює перешкоди. Однак у довгостроковій перспективі ми, як і раніше, зосереджені на інвестиціях у приватний сектор. Ми підтримуємо сфери, у яких спостерігаємо попит і можливості для зростання, а сільське господарство та харчова промисловість, безумовно, лідери за цими показниками. Крім того, ми також дуже активно сприяємо розвитку відновлюваних джерел енергії, логістики та фінансового сектору.

– 58% портфеля становлять інвестиції в стійку інфраструктуру. Які проекти було реалізовано за цим напрямом? Чи є в Україні потенціал для успішного розвитку проектів у галузі відновлюваних джерел енергії і що потрібно для досягнення осяжного прогресу за короткий час?

– Стійка інфраструктура – одна з галузей, у якій дуже зацікавлений ЄБРР. Спектр наших інвестицій – від виробництва електроенергії з використанням відновлюваних джерел до реконструкції систем централізованого тепlopостачання, оновлення вагонів метро та трамваїв і будівництва сучасних об'єктів з перероблення відходів. Усі ці проекти мають сильний «зелений» складник і допомагають Україні виконати зобов'язання щодо скорочення викидів вуглецю в межах Паризької угоди.

– Що вирізняє інвестиційну діяльність ЄБРР серед інших організацій?

– ЄБРР має відчутну присутність на місцях у всіх країнах, де працює. Наше представництво в Києві є, певно, найбільшим локальним офісом та багато в чому орієнтується на інтереси клієнтів. ЄБРР об'єднує свої кредитні та політичні підрозділи, що створює певну синергію та максимально

збільшує ефект від нашої роботи для клієнтів. Наприклад, разом із кредитуванням Нафтогазу після 2014 року ми підтримали й реформування його корпоративного управління. Коли ми кредитуємо приватну компанію, то паралельно часто ініціюємо програми підвищення її конкурентоспроможності, впровадження цифрових технологій або поліпшення інклюзивності.

– На Вашу думку, яка сфера в Україні має найбільший потенціал у довгостроковій перспективі? Що принесе найбільший прибуток українській економіці?

– Безперечно, велетенський потенціал в Україні мають напрями сільського господарства й інформаційно-комунікаційних технологій. До війни (повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року. – Пер.) вони стрімко зростали, залучали іноземні інвестиції та посідали провідні місця в експорті. В обох секторах є можливості для введення в обіг товарів із вищою доданою вартістю, а також простір для суттєвого подальшого зростання.

– ЄБРР сприяє цифровим трансформаціям у Греції шляхом інвестування 150 млн євро в телекомунікаційну організацію OTE. На Вашу думку, наскільки успішними в Україні є процеси діджиталізації та які мають бути подальші кроки за цим напрямом?

– Україна досягла значних успіхів у процесі цифровізації за останні роки. Особливо відзначу цифровізацію державних послуг, яка виявилася дуже корисною для громадян України в нинішніх воєнних умовах. Безумовно, цей шлях треба торувати й після війни та створювати більшу синергію із приватними компаніями, які надають ІКТ-послуги та швидко розвиваються. Це дуже потужна взаємодія, яка після війни може допомогти перетворити українську економіку на економіку знань. Цифровізація – один із пріоритетів ЄБРР, і ми будемо раді підтримати цей процес своїм досвідом та інвестиціями.